

SUOMEN MATKASSA. 100 VUOTTA KIVIRAKENNUKSIA.

*Suomi
Finland*
100

1940-luku: sodasta rauhaan

Suomi oli sotatilassa lähes seitsemän ensimmäistä vuotta 1940-luvulla. Varsinaisena sota-aikana puolustusvoimien päämaja sijaitsi Mikkeliissä lähellä rintamaa. Kivestä rakennettu valtakunnan itärajaa myötäillyt Salpalinja torjui hyökkääjää. Sota rikkoi yhteiskunnan monella eri tapaa ja edellyttikin päättyessään valtavaa uudelleenrakennustyötä. Valvontakomission varjo eli yhteiskunnan yllä, uutta yhteiselo rakennettiin. Myöskään rakennettu ympäristö ei ollut entisensä. Lapin sodan myötä erityisen pahasti kärsi pohjoinen. Rovaniemellä onkin asema-kaavaa myöten edelleen vahvasti läsnä sodanjälkei-

nen rakentaminen. Toisen maailmansodan jälkeen jälleenrakentamisen tarve oli valtava. Maaseutua ryhdyttiin rakentamaan ensimmäisenä. Suomeen perustettiin sodan jälkeen 100 000 uutta pientilaa ja rakennettiin 75 000 asuintaloa. 1943 säädetty keskussairaallaki toi muassaan uudet sairaalarakennukset. 1940-luvulla funktionalismin avoin rakennustapa yhdistyi lähiöaatteeseen, ja syntyi suomalainen metsäkaupunki. Sodassa tuhoutuneista taloista puolestaan kierrätettiin materiaaleja uusiin rakennuksiin. Sodan vuosikymmen päättyi rauhaan, mutta elää edelleen vahvasti rakennuksissa.

Mikkeli oli valittu Suomen puolustusvoimien päämajan sijoituspaikaksi, koska sen nähtiin olleen sopivalla etäisyydellä tulevista rintamista. Päämajan toimintojen keskus oli Mikkelin keskuskansakoulu, jossa toimii nykyisin museo.

Kuva: Sotamuseo

Keskussairaalan myötä Pohjois-Karjalan keskussairaala rakennettiin vuonna 1953 ja näin siitä tuli samalla maan ensimmäinen keskussairaala.

Kuva: Siun sote, Pohjois-Karjalan keskussairaala

Salpalinja (kuvassa Vironlahti) muodosti satojen kilometrien muodostelman Suomen itäraajalla. Sillä ei koskaan taisteltu, vaan hyökkäys onnistuttiin torjumaan aiemmin.

Kuva: MV/RHO 34026 Ulla-Riitta Kauppi 1994

Suomen ja Neuvostoliiton välirauhansopimuksen ehtoja jäi maahan valvomaan valvontakomissio, joka piti majapaikkaansa Hotelli Tornissa Helsingissä.

Kuva: Olof Sundström Museovirasto - Musketti

Betoni ja Muuratut rakenteet esittelee juhluvuonna 2017 jokaiselta itsenäisen Suomen vuosikymmeneltä kivirakennuksia, jotka heijastavat kansakunnan kehitystä ja kasvua nykypäivään asti.